

1. Magyar költők

Egy költő munkásságát sokszor könnyebb megérteni, ha ismerjük az életrajzát is. Egy rövid összefoglalóban bemutatunk három magyar költőt a felvilágosodás és romantika korából. Feladata a dokumentum elkészítése az alábbi leírás és minta alapján. Munkájához használja fel az UTF-8 kódolású *eletrajzok.txt* szövegállományt, valamint a *berzsenyi.jpg*, a *kazinczy.jpg*, a *kolcsey.jpg*, az *ido.png* és a *minta.png* képállományokat!

1. Hozza létre szövegszerkesztő program segítségével az *eletrajz* állományt a program alapértelmezett formátumában az *eletrajzok.txt* állomány felhasználásával! A dokumentumban ne legyenek felesleges szóközök és üres bekezdések!
2. Legyen a dokumentum álló tájolású és A4-es lapméretű! A bal és a jobb margót 2,75 cm-re, a felső margót 2,5 cm-re, az alsó margót 2 cm-re állítsa be!
3. A dokumentumban mindenhol Times New Roman (Nimbus Roman) betűtípussal jelenjen meg a szöveg! Az élőfej, élőláb legyen 13, az életrajzi leírások szövege pedig 10 pontos betűméretű!
4. A dokumentum élőfejében az első oldalon a „Magyar költők életrajza”, a második oldalon „Felvilágosodás és romantika” jelenjen meg a mintának megfelelő stílussal és elrendezéssel!
5. A dokumentum élőlábjában alkalmazzon automatikus oldalszámozást!
6. Az oldalszámok elé szúrja be a *minta.png* képet! A kép szélességét állítsa 4, a magasságát 0,5 cm-re! A képet tükrözze a mintának megfelelően, és helyezze el az oldalszámok után is!
7. A költők életrajzánál minden bekezdés első sorát húzza be 0,6 cm-rel! A bekezdések előtt 0, utána 3 pontos térkört állítson be, és a sorköz egyszeres legyen! A szöveg elrendezése sorkizárt legyen!
8. A költők nevét, születési és halálozási dátumát a költőkről szóló bekezdések elején állítsa félkövér stílusúra!
9. A költők képeit helyezze el a mintának megfelelően! Az oldalarányok megtartása mellett a képek magasságai legyenek egységesen 4 centiméteresek!
10. Szúrjon be a szövegbe egy oldaltörést, hogy a Kölcsey Ferencről szóló bekezdések a második oldalon kezdődjenek!
11. A második oldal alján készítse el az *ido.png* kép és szövegdobozok segítségével a minta szerinti időszalagot! A szövegdobozok érintsék, de ne fedjék egymást, és színezésükre az élőfejben alkalmazott szürke színt használja! A szövegdobozok azonos magasságúak legyenek, és elhelyezésük, szélességük az időtengelyen a költők születési és halálozási évszámát mutassa!

40 pont

Minta a Magyar költők feladathoz:

Felvilágosodás és romantika

Kölcsy Ferenc (1790–1838) Szödemeteren (Szilágy megye) született. Szülei középírtokos nemcsék, anyja erdélyi. Gyermekkorában himlő szövödményeként fellépő betegségben veszítette el fél szemét világot. Tizenkét évesen árván maradt. Sokat betegcskdő, töreken testalkatú ember volt. Házasságot nem kötött, de testvéröccse halála után annak fiát, Kölcsy Kálmánt saját gyermekeként, örökcsként nevelte.

Tanulmányait Debrecenben, a református kollégiumban és a pesti egyetemen végezte (jogi tanulmányai mellett filozófiát is hallgatott 1808-tól). Írt és olvasott németül, görögül és latinul, de jogi felkészültsége is kiváló volt. Még debreceni diákként szoros barátságot kötött a kor később ismertté lett közéleti szereplőjével, Szemere Pállal. Együtt kezdtek hozzá a felvilágosodás kori francia irodalom és filozófia tanulmányozásához és egyes művek fordításához. Debreceni diákként, Csokonai temetésén ismerkedett meg Kazinczy Ferencel, az ő ösztönzésére fordult az ókori görög irodalom és filozófia felé.

Nyelvújítás A nyelvújítás harcaiban Kazinczy felkérésére Szemerével közösen írták a Felelet a Mondolatra (1815) című pamfletet – válaszként az ortológusok támadására (Mondolat). Tulajdonképpen ez a munka tette országosan ismertté nevét. Éveken át tartó baráti kapcsolat fűzte Kazinczy „pesti triász”-ához is (Szemere Pál, Vitkovics Mihály, Horvát István). Kazinczyt hosszú időn keresztül mestereként tisztelte, viszonyuk az 1820-as évektől hidegült el (levelezésük, mely korábban szinte folyamatos volt, már 1817-ben megszakadt). A mester nem értett egyet tanítványa irodalmi és politikai szemléletváltásával, a romantika és a politikai radikalizmus felé fordulásával.

Élete végéig gazdálkodott családi birtokain (Álmosd, Szödemeter, Szatmárcseke), de emellett szerepet vállalt a korabeli kulturális, irodalmi életben és a megyei politikai közéletben is. Írásainak egy részét az 1817-ben indult, Döbrentei Gábor szerkesztette Tudományos Gyűjteményben jelentette meg, később maga is szerkesztett Szemerével közösen irodalmi-esztétikai folyóiratot Élet és Literatura címmel. (A folyóiratnak öt kötete jelent meg, rendszeretlen időközönként 1826–29 között.)

Közéleti-politikai tevékenysége Kölcsy a reformkori magyar politikai élet egyik kimagasló egyénisége volt, az 1820-as évek végétől kezdve aktívan politizált, az 1832–36-os országgyűlésen Szatmár megye követe volt az alsóházban. Országgyűlési beszédei örsi Országgyűlési naplója. Több fontos kérdésben – jobbágyszabadítás (örökös megváltás), magyar nyelvhasználat, vallási türelem, szólásszabadság, az úrszék eltörlése – mondott beszédei nemcsak a magyar reformkori politikai élet fontos dokumentumai, hanem a szónoki beszéd gyönyörű példái is egyben. Kérlelhetetlen érvelése, szónoki stílusa, haladó eszméisége a politikai ellenzék és az országgyűlési ifjak egyik kedvencévé tette. Tevékenységét sem az udvar, sem megyéje konzervatív vezetése nem nézte jó szemmel, s még az országgyűlés berekesztése előtt visszavonták követi megbízatását (1835), mivel követársával, Eötvös Mihállyal együtt nem volt hajlandó a jobbágyszabadításban megyéje – saját elveivel ellentétben – utasítása szerint szavazni. Ekkortól szinte remetei magányban élt családi birtokán, Szatmárcséken. Az 1832–36-os országgyűlés feloszlatása után megkezdődött az ellenzékkel való leszámolás, perbe fogták többek között Kossuth Lajost (már az országgyűlés ideje alatt) az Országgyűlési Tudósítások szerkesztése és terjesztése miatt és báró Wesselényi Miklóst, a reformpárti politikai ellenzék vezéralakját. Kölcsy Kossuth ügyében feliratot írt (1836), Wesselényinek pedig jogi képviselőre, védelmére készült.

A közéletből való kényszerű visszavonulás nem jelentett Kölcsy számára szakítást a politizálással. Hivatalos ügyeiben tett utazása során megfázott, és ismételtelen megbetegedett. Amúgy is gyöngye szervezete már nem bírta ellenállni az újabb betegségnek, 1838 augusztusában, 48 éves korában meghalt.

Magyar költők életrajza

Berzsenyi Dániel (1776–1836) nyugat-dunántúli jómódú középírtokos nemesi családban született Hetyén (mai neve Egyházashetye). Családjában a hagyományos nemesi élet- és nemzettel fogásnak megfelelő életformát sajátította el: a gazdálkodás, a családnak élés jól megfér a görög és római klasszikusok tanulmányozásával, a hazafias kötelességtudat nem zárta ki a Habsburg-uralkodók iránti hűséget.

1790–95 között a soproni evangélikus líceum tanulója volt. Nem tanulmányi eredményeivel, hanem testi erejével és féktelen természetével tűnt ki tanulóársai közül. Iskolaéveiben mégis sokat tárgult szellemi látókőre a főleg németek lakta polgárosult városban. 1793-ban pár hétre megszökött Sopronból és katonának állt, majd hamar hazament Hetyére. A rá következő évben apja ismét visszavitte Sopronba, ahonnan ismét megszökött, ezúttal anyai nagybátyjához Niklára.

1799-ben megnősült, felesége az akkor 14 éves Dukai Takács Zsuzsanna. Ettől kezdve önállóan gazdálkodott a birtokain, előbb Sömjénben, majd 1804-től Niklán. Gondos, jó gazdálkodó volt, foglalkoztatták a mezőgazdaság általános problémái (A magyarországi mezei szorgalomról). Ekkortájt fedezte föl Kis János (a közeli Kisssomlyó evangélikus lelkésze, Kazinczy Ferenc barátja), hogy Berzsenyi versírással foglalkozik. Műveinek első gyűjteményét, hetvenhat verset ő juttatta el Kazinczyhoz 1808-ban, aki válaszában ódák írására biztatta Berzsenyt.

Költeményeit először 1813-ban jelentetik meg nyomtatásban, de már az előző években is levelezési és személyes kapcsolatba kerül a szellemi-irodalmi élet számos fontos egyéniségevel: Kazinczy Ferencel, Vitkovics Mihállyal, Szemere Pállal, Kölcsy Ferencel. Bár Berzsenyi jól ismerte Kazinczyt, és a pesti triász tagjaival is többször találkozott, s foglalkoztatták a társadalmi, közéleti kérdések, nem volt igazi közéleti ember. A reformkor küzdelmeit inkább kívülről szemlélte, de néhány korabeli politikussal (pl. báró Wesselényi Miklóssal) jó barátságban volt. Politikai nézeteiben alattvalói hűsége, nemesi szemlélete a felvilágosodás eszméivel keveredik, ugyanakkor vívódó, önértéző, befelé forduló alkata miatt is sok kérdésben eltérő a véleménye a reformerekétől. Napóleont például gyűlölte, Ferenc császárt jó uralkodónak tartotta.

Kazinczy Ferenc (1759–1831) a Bihar megyei Érsemlyénben született, nemesi családban. Sárospatakon végezte, filozófiát, jogot, teológiát hallgatott. Joggyakormokként dolgozott Kassán, Eperjesen és Pesten 1779–1784 közt. Pesti tartózkodása idején jofinista volt. Itt ismerkedett meg Ráday Gedeonnal, akitől a rimes időmértékes (nyugat-európai) verselés szabályait tanulta meg. 1784-ben a miskolci szabadkőműves páholy tagja lett Orpheus álnevén.

1788-ban Batsányi Jánossal és Baróti Szabó Dáviddal közösen megindította az első magyar folyóiratot, a Magyar Museumot, de már a nyitó cikk körül viták keletkeztek Kazinczy és Batsányi közt. Kazinczy végül kivált a lapról, és két év múlva önálló lapot szervezett Orpheus címen, mely 1790–91-ben mindössze nyolc számot élt meg.

1794-ben belépett a Martinovics által szervezett Reformátorok Titkos Társasága nevű titkos szabadkőműves páholyba. Még ebben az évben letartóztatták, a jakobinusok perében először halálra és jószágvesztésre, majd bizonytalan idejű várfogságra ítélték. Hat és fél évig raboskodott (2387 nap) Spielberg, Kufstein majd Munkács börtöneiben. A fogság éveiben tanult, írt és fordított. 1801 júniusában szabadult.

1804-ben feleségül vette a nála húsz évvel fiatalabb Török Sophie-t, és Bányácskára költöztek, melyet Szépalomnak nevezett el. Zemplén megye levéltárosa lett napi tíz garas fizetéssel. 1828-ban Pestre utazott az Akadémia előkészítése ügyében, de nem kapta meg a titkári állást. 1830-ban az Akadémia tagjává választották. Anyagilag szinte teljesen tönkrement a családját sújtó állandó pereskedésben. Utolsó éveiben írt emlékiratai – Pályám emlékezete, Fogságom naplója (1828) és útírása, az Újta Pannónhalmára, Esztergomba, Vácra (1831) – máig élvezetes olvasmányok. 1831-ben a felvidéki kolerajárvány egyik áldozataként halt meg. Széplalmi házának kertjében temették el.